

telmateriaal op efficiënte wijze op te slaan en te bewerken.

In figuur 2 wordt een overzicht gegeven van telposten die de laatste jaren actief zijn geweest. De LWVT kan nieuwe tellers en telposten goed gebruiken, zeker in gebieden waar tot nu toe weinig geteld is. Sommige bestaande telposten kunnen bovendien best wat versterking gebruiken. Geïnteresseerden kunnen meer informatie krijgen via de handleiding, welke te verkrijgen is bij de secretaris van de LWVT: Cees Witkamp, Brugstraat 18, 4131 AX Vianen.

Figuur 2. Ligging van telposten welke de laatste jaren actief zijn geweest.

Landelijke Dag LWVT

Op zaterdag 26 januari 1991 organiseert de LWVT haar 8e landelijke contactdag in kerk "De Blijde Boodschap" aan de Marokkodreef te Utrecht (Overvecht, buslijn 8 richting Overvecht, halte Oranjerivierdreef). De zaal gaat open om 9.30 u. Om 10.00 u vangt het volgende programma aan: Opening en overzicht activiteiten 1990 (H. van Gasteren), Invasie van Zwarte Mezen in 1989 (K. Mostert), Vertrek van steltlopers vanaf de Banc d'Arguin, Mauretanië (T. Piersma), De ruitrek van de Grauwe Gans (M. Loonen), Trektellingen en ringonderzoek (H. Schekkerman) en de Nationale Vogeltrekdag 1989 (L.S. Buurma). Aan deze dag zijn verder geen kosten verbonden. Inlichtingen zijn te verkrijgen bij de secretaris: Cees Witkamp, Brugstraat 18, Vianen (03473-70033).

PTT augustus 1990

Van 15 tot en met 31 augustus 1990 werd de zesde PTT-augustustelling in successie gehouden. Eind oktober waren 272 formulieren terug gestuurd. In vergelijking met vorig jaar, toen tegen de 300 routes geteld werden, lijkt dit op een teruggang te wijzen in het aantal routes. De ervaring leert echter dat er nog een hele tijd formulieren kunnen binnendrupelen, zodat de teruggang mogelijk minder ernstig is dan hij lijkt. We willen er bij de tellers nog eens met klem op aandringen om formulieren zo snel mogelijk na afloop van de telling in te vullen en op te sturen naar SOVON. Alleen hierdoor is een vlotte verwerking van de formulierenstroom mogelijk.

De verdeling van de routes is af te lezen aan figuur 1. In het westen van Noord-Brabant, de Gelderse Vallei en het westelijk rivierengebied zijn nieuwe PTT-routes zeer welkom. Een goede bezetting vinden we in de Randstad, de Veluwe, Achterhoek, Twente en het zuidoosten van Noord-Brabant.

Op 88 routes werden in totaal 6160 Kuifeenden gezien. Een dikke 70% daarvan werd gescoord op twee routes in Zuidelijk Flevoland en de omgeving van het Hollands Diep (figuur 2).

Roofvogels werden tijdens de augustustelling relatief veel gemeld. Bruine Kiekendieven werden in de noordwestelijke helft van het land op veel routes gezien, in de zuidoostelijke helft amper (figuur 2). Het ging om 75 routes en in totaal 280 exemplaren, met de hoogste aantallen per route in Zuidelijk Flevoland (31) en Noord-Groningen (24). De Blauwe Kiekendief was met 21 exemplaren op 15 routes een stuk zeldzamer. Omdat er in augustus nog vrijwel geen trek is geweest van noordelijker broedvogels, is het logisch dat de meeste Blauwe Kieken werden gezien in de omgeving van de broedgebieden: de Waddeneilanden en de aansluitende delen van Noord-Nederland dus.

Torenavalken hebben in de afgelopen

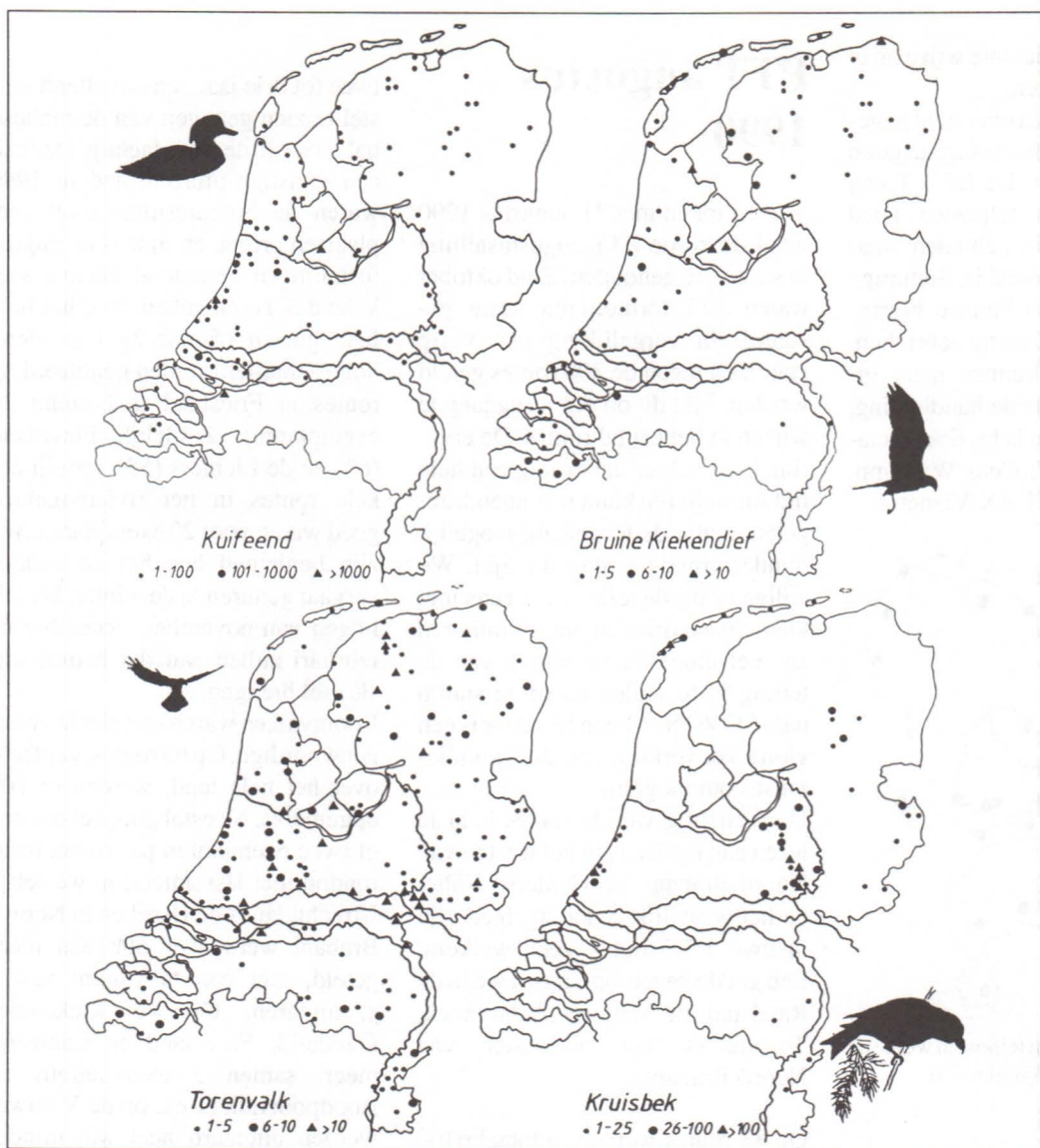
twee tot drie jaar een opvallend herstel te zien gegeven van de malaise halverwege de jaren tachtig. Dankzij een gunstige muizenstand in 1990 waren de broedresultaten op veel plaatsen prima, en tijdens de augustustellingen werden -al dan niet wiekende- Torenavalken door het hele land gezien (figuur 2). Opvallend hoge aantallen werden genoteerd op routes in Friesland (maximum 26 exemplaren), Zuidelijk Flevoland (69) en de Liemers (58), terwijl enkele routes in het rivierengebied goed waren voor 20 exemplaren. We zijn benieuwd hoe het de valkjes vergaat gedurende de winter. De tellingen van november, december en februari zullen wat dat betreft uitsluitel brengen.

Boomvalken waren niet slecht vertegenwoordigd. Op 63 routes, verdeeld over het hele land, werden er 109 opgemerkt. Meestal ging het om een of twee exemplaren per route, maar rondom het IJsselmeer, in westelijk Utrecht, langs de IJssel en in Noord-Brabant werden er ook wat meer geteld, met een maximum van 5 exemplaren. Grauwe Kiekendief (Zuidelijk Flevoland en Lauwersmeer, samen 3 exemplaren) en Roodpootvalk (1 ex. op de Veluwe) werden uiteraard heel wat minder waargenomen.

Voor steltlopers is de augustustelling een mooie periode. De trek van Watersnippen bijvoorbeeld is in de tweede helft van augustus goed op

Figuur 1. PTT-routes augustus 1990. Kleine stip: 1 route, grote stip: 2 of meer.

Figuur 2. Aantallen per telroute van enkele soorten.

gang gekomen. Routes met 50 tot 80 exemplaren waren gelegen in het westen van de provincie Utrecht en langs de IJsselmeerkust van Noord-Holland en Friesland.

IJsvogels werden op 16 routes gezien (20 exemplaren). Gelet op het feit dat er tot half november nog amper vorst geweest was mag worden aangenomen dat de novembertelling opnieuw tientallen exemplaren gaat opleveren. Hoe het tijdens de volgende twee tellingen zal gaan, hangt helemaal af van de weersomstandigheden. Een enkele langdurige periode van strenge vorst kan het aantal IJsvogels letterlijk decimeren.

Sijzen werden vrijwel alleen op de Veluwe gezien, met een maximum van 24 op een route. Kruisbekken beleefden voor het eerst sinds jaren een heuse invasie. Met gemiddeld 712 exemplaren per 100 getelde routes lagen de aantallen tweemaal zo hoog dan tijdens de laatste grote invasie, die van 1983. In dat seizoen

werd echter in augustus niet geteld. We moeten dus nog afwachten of de aantallen tijdens de wintertellingen eveneens hoger zijn. Tijdens de augustustelling van 1990 was het doorhingende geroep van Kruisbekken vooral op de Veluwe een haast permanent aanwezig achtergrondgeluid voor PTT-tellers. De maxima per route bedroegen hier 472 en 219 exemplaren. Daarnaast werden er veel Kruisbekken gezien op de Waddeneilanden (Vlieland), in de duinen en in ZW-Drenthe. In de open agrarische gebieden van Noord- en West-Nederland werden ze niet of weinig waargenomen. Merkwaardiger is het schaarse voorkomen bezuiden de Grote Rivieren, waar naaldbos toch lang niet zeldzaam is (figuur 2). We zijn benieuwd of het zuidelijk deel van het land tijdens de wintertellingen beter met Kruisbekken bedeed zal zijn.

Zoals altijd werden de gelukkigen onder ons weer verblijd met wat

krenten in de pap. De teller die vijf Zwarte Ooievaars trof op een route in de Peel had een goede dag. Andere aantrekkelijke waarnemingen waren die van een Grote Pieper op Ameland, Reuzensterns in Friesland (8) en Gelderland (3) en een Waaierstaarrietzanger in Zeeuws-Vlaanderen. Visarenden werden gezien in Drenthe (2 routes) en langs het Hollands Diep. Buidelmezen zijn blijkbaar zo talrijk aan het worden dat ze zelfs tijdens de PTT-tellingen al worden waargenomen: het ging om drie exemplaren in Gaasterland en één langs de IJssel.

Tot zover deze eerste berichten van het PTT-front over seizoen 1990/91.

We hopen op een goede medewerking tijdens de tellingen in november, december en februari en wensen de tellers goed weer en een beetje waarnemers-geluk toe. In de volgende nieuwsbrief aandacht voor de tellingen van november en december.